

Govern de les Illes Balears

ANNEX

Projecte de llei sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears

Exposició de motius

L'article 6 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat mitjançant la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, i modificat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, disposa que la bandera de les Illes Balears, integrada per símbols distintius legitimats històricament, està constituïda per quatre barres roges horitzontals sobre fons groc, amb un quarter situat a la part superior esquerra de fons morat i amb un castell blanc de cinc torres enmig. Així mateix, el precepte disposa que cada illa pot tenir la seva bandera, el seu dia de celebració i els símbols distintius propis, per acord del consell insular respectiu.

Abans, mitjançant la Llei 39/1981, de 28 d'octubre, l'Estat havia regulat l'ús de la bandera d'Espanya i el de les altres banderes i símbols. La bandera d'Espanya és la descrita en l'article 4 de la Constitució de 1978. La regulació que fa aquesta Llei 39/1981 respecte de la resta de banderes és realment succincta, tot i que sí que regula l'ús conjunt obligatori de la bandera d'Espanya amb les altres banderes, en aspectes com la posició que han de mantenir entre si. Per la seva banda, l'article 8 prohibeix l'ús en la bandera d'Espanya de qualsevol símbol o sigles de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades.

En el nostre àmbit autonòmic, la Llei 7/1984, de 21 de novembre, de l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears, va declarar model oficial de l'escut de la comunitat autònoma el descrit en l'article primer, que es corresponia amb un símbol de llarga tradició històrica i que gaudia d'una acceptació generalitzada en la seva funció representativa. Aquesta norma, a més, regulava altres aspectes sobre l'escut i, a més, prohibí expressament l'ús de l'escut en qualsevol símbol o sigla de partits polítics, sindicats, associacions empresarials o qualsevol entitat privada, com també l'ús de l'escut com a distintiu de qualsevol producte o mercaderia.

La Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, només es refereix a la bandera quan estableix, en l'article 2.2, que el president té dret a utilitzar la bandera de la comunitat autònoma com a guió.

En la normativa estatal més recent, la Llei 17/2001, de 7 de desembre, de marques, en l'article 5, va abordar la qüestió i va disposar que no es poden registrar com a marca, entre d'altres, els signes que reproduïxin o imitin l'escut, la bandera, les condecoracions i altres emblemes d'Espanya, les seves

comunitats autònomes, els seus municipis, les seves províncies o altres entitats locals, llevat que hi hagi l'autorització deguda.

Dins aquest context normatiu, en aquests moments es considera convenient regular amb més detall l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears, com també quins símbols es poden utilitzar o col·locar en els immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears .

L'article 20.1 de la Constitució espanyola disposa que es reconeix i es protegeix, com a fonamental, el dret a expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció.

No obstant això, de conformitat amb l'apartat 4 d'aquest mateix precepte, aquesta llibertat té el límit en el respecte als drets reconeguts en aquest títol I de la Constitució ("Dels drets i dels deures fonamentals"), en els preceptes de les lleis que el desenvolupin i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat, a la imatge pròpia i a la protecció de la joventut i de la infància. Respecte de la infància, és suficient recordar que la Declaració dels drets de l'infant, aprovada el 1959 per l'ONU, disposa clarament que l'interès superior de l'infant ha de ser el principi rector de tots els que tenen la responsabilitat de la seva educació i orientació (principi setè de la Declaració).

En aquest sentit, l'article 10.1 de la Constitució espanyola, que pertany al títol I "Dels drets i deures fonamentals", disposa que la dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonament de l'ordre polític i la pau social.

L'article 27, que està enquadrat en la secció 2a d'aquest títol I que es titula "Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques", reconeix, entre d'altres drets, la llibertat d'ensenyament, llibertat que no es veu afectada per la regulació continguda en l'avantprojecte. Si bé també disposa que l'educació tindrà com a objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i a les llibertats fonamentals.

Amb aquest Avantprojecte de llei el que es pretén precisament és objectivar l'ús dels símbols en els mobles o immobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma per tal de garantir aquest desenvolupament ple de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i a les llibertats fonamentals, sense interferències ideològiques de cap mena.

En l'ordre normatiu de major rang, la Constitució espanyola consagra en l'article 103 el principi d'objectivitat i interès general en les actuacions de les administracions públiques. Aquesta norma ha d'impregnar tota actuació i tot ús

que es pugui fer dels béns o espais destinats als serveis públics que presten aquestes administracions.

La Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aplicable a tots els empleats de les administracions públiques del territori espanyol, estableix en l'article 1.3 e, com a fonament d'actuació de tots els empleats públics, l'objectivitat, la professionalitat i la imparcialitat en el servei. Així mateix, en el capítol dedicat als deures dels empleats públics, l'article 52 de la Llei esmentada disposa que aquests han d'exercir amb diligència les tasques que tinguin assignades i vetlar pels interessos generals amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i han d'actuar de conformitat, entre d'altres, amb els principis d'objectivitat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat i dedicació al servei públic.

Per la seva banda, l'article 53 de la Llei 7/2007 disposa que l'actuació dels empleats públics ha de perseguir la satisfacció dels interessos generals dels ciutadans i s'ha de fonamentar en consideracions objectives orientades cap a la imparcialitat i l'interès comú, al marge de qualsevol altre factor que expressi posicions personals, familiars, corporatives, de client o qualsevol altre que pugui topar amb aquest principi.

En el mateix ordre d'idees, la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, estableix com a principi informador el de ser un instrument per a la gestió i la satisfacció dels interessos generals, ordenada jeràrquicament d'acord, entre d'altres, amb els principis de legalitat, objectivitat, neutralitat i servei a la ciutadania.

Seguint en l'àmbit de l'ocupació pública, l'article 137 i de la Llei 3/2007 disposa que és una falta molt greu per al personal al servei de les administracions públiques la violació de la neutralitat o la independència polítiques fent valer la condició de personal funcionari. La formulació és molt genèrica i es considera convenient deixar clar que algunes actuacions dels empleats públics en els espais on fan feina poden constituir un supòsit concret de violació d'aquesta neutralitat exigible i, per tant, una falta sancionable.

Finalment, l'article 2 de la Llei 6/2001, d'11 d'abril, de patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, estableix que el patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears serveix permanentment als interessos públics i s'ordena i es gestiona d'acord amb els principis d'eficàcia, transparència i bona administració, i l'article 21 regula l'ús comú dels bens demaniais. Així mateix, l'article 6 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, preveu que la gestió i l'administració dels béns i drets demaniais per les administracions públiques s'han de fer de manera que es respectin, entre altres principis, l'aplicació efectiva a l'ús general o al servei públic, sense més excepcions que les derivades

de raons d'interès públic degudament justificades i la dedicació preferent a l'ús comú davant el seu ús privatiu.

Així doncs, atès tot el que s'ha exposat, amb la finalitat d'aconseguir una major seguretat jurídica en la matèria, d'evitar confusions als ciutadans i de respectar els seus drets, com és el de rebre qualsevol servei públic en condicions de total imparcialitat, en aquests moments es considera també convenient aclarir, mitjançant una norma, quins són els símbols que es poden utilitzar en els immobles o mobles afectes a serveis públics propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. No es tracta d'impedir la llibertat d'expressió, sinó que aquesta no es desenvolupi en espais que, *per se*, no han de tenir cap connotació ideològica. En el cas dels empleats públics, a més, cal que la neutralitat i la lleialtat institucional siguin una garantia per a tots els ciutadans destinataris dels serveis públics, i que aquests ciutadans, adults o infants, no puguin ser utilitzats —directament o indirectament— com a vehicle de transmissió d'idees personals dels empleats que hi presten els serveis.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 **Àmbit d'aplicació**

L'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei és el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 2 **Símbols oficials de les Illes Balears**

Es consideren símbols oficials de les Illes Balears:

1. La bandera de les Illes Balears, l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears, el Dia de les Illes Balears, com també qualsevol altre que sigui declarat oficial per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
2. Les banderes, els dies de celebració i els símbols distintius propis de cada illa acordats pel consell insular respectiu.
3. Les banderes, les ensenyes, els escuts i els altres símbols distintius acordats per les corporacions locals.

Article 3

La bandera de les Illes Balears

1. La bandera de les Illes Balears ha d'onejar juntament amb la bandera d'Espanya i ocupar un lloc preferent immediatament després d'aquesta, a l'exterior de tots els edificis públics civils situats en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears. En els mateixos termes, la bandera de les Illes Balears s'ha de mostrar juntament amb la bandera d'Espanya quan aquesta s'utilitzi a l'interior dels edificis civils públics situats en l'esmentat territori.
2. En l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, la bandera de les Illes Balears ha d'ocupar el lloc següent en ordre de preferència a la bandera d'Espanya i respectar, en tot cas, la preeminència i el màxim honor que corresponen a l'estatal, de conformitat amb la legislació de l'Estat.
3. Si el nombre de banderes que onegen juntes és imparell, la de les Illes Balears s'ha de situar a l'esquerra de la d'Espanya, des de l'observador. Si el nombre de banderes que onegen juntes és parell, la de les Illes Balears s'ha de situar a la dreta de la d'Espanya, des de l'observador.
4. Quan, en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la bandera de les Illes Balears concorri amb banderes insulars o amb les banderes d'altres comunitats autònomes, consells insulars, ajuntaments i altres entitats o corporacions, ha d'ocupar un lloc preminent sobre les d'aquests. La bandera de les Illes Balears ha de ser igual de mida que la d'Espanya i no ha de ser inferior quan concorri amb les d'altres entitats.
5. Es prohibeix en la bandera de les Illes Balears, en l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en la resta d'emblemes oficials de les administracions públiques de les Illes Balears la utilització de qualsevol símbol o sigles de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades.

Article 4

Ús dels símbols als immobles o mobles afectes als serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

1. Als béns immobles o mobles afectes als serveis públics propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears només es permet utilitzar o col·locar la bandera de la Unió Europea i la resta de símbols oficials de la Unió Europea; la bandera d'Espanya, l'escut d'Espanya i altres símbols oficials de l'Estat espanyol, i els símbols oficials propis de les Illes Balears que es descriuen en l'article 2 d'aquesta Llei.
2. També estan permesos els símbols següents:
 - Els representatius d'actes commemoratius de caràcter oficial.

- Els representatius de declaracions oficials d'interès nacional o internacional.
- Els representatius de dol declarat oficialment.
- Els símbols històrics o artístics que siguin part dels conjunts arquitectònics dels immobles o mobles afectats

3. Qualsevol altra utilització d'aquests béns per a finalitats diferents de les derivades del servei públic al qual estan afectats requereix l'autorització administrativa oportuna de la conselleria competent en matèria de patrimoni.

4. Els béns immobles afectes als serveis públics propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears han de disposar d'una placa identificativa a l'entrada de l'edifici amb el logotip del Govern de les Illes Balears. En el cas que es tracti de béns immobles afectats per un concert amb el Govern de les Illes Balears o sostinguts total o parcialment amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a la placa identificativa, com a mínim, s'haurà de fer constar aquesta circumstància.

Article 5

Responsable d'adoptar les mesures adequades per al cessament de l'ús no permès

1. La persona que pel seu càrrec ocupi el lloc de més responsabilitat en els immobles o mobles a què es refereix l'article anterior ha d'adoptar les mesures adequades per tal que cessi de manera immediata l'ús no permès per aquesta Llei, com també perquè es disposi de la placa identificativa que exigeix l'article 4.4 d'aquesta Llei.

2. En el cas d'absència, malaltia o un altre impediment temporal de la persona responsable segons el punt anterior, el responsable d'adoptar aquestes mesures serà la persona a qui correspongui substituir-la. En el cas que concorrin dues o més persones amb la mateixa responsabilitat, aquesta serà solidària.

TÍTOL II RÈGIM SANCIONADOR

Article 6

Potestat sancionadora

1. La potestat sancionadora correspon a la conselleria a la qual estigui afecte el servei públic que es presta en el bé moble o immoble al qual s'hagi comès la presumpta infracció. En cas que no es pugui atribuir clarament a una conselleria o que n'afecti diverses, la potestat sancionadora correspon a la conselleria competent en matèria de patrimoni.

2. La potestat sancionadora correspon a l'Administració local a la qual estigui afecte el servei públic que es presta en els immobles o mobles en què es dugui a terme la presumpta infracció d'allò que estableix l'article 3 d'aquesta Llei.

Article 7

Infraccions lleus

Constitueixen infraccions lleus els incompliments de les obligacions que recull aquesta Llei quan no siguin infraccions greus o molt greus. En particular, constitueix infracció lleu:

- a) Utilitzar en la bandera de les Illes Balears, en l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en la resta d'emblemes oficials de les administracions públiques de les Illes Balears qualsevol símbol o sigles de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades.
- b) No disposar de la placa identificativa a la qual es refereix l'article 4.4.
- c) Incomplir el que estableixen els apartats 1, 2, 3 i 4 de l'article 3 d'aquesta Llei.

Article 8

Infracció greu

Constitueix una infracció greu no adoptar les mesures adequades per tal que cessi de manera immediata l'ús no permès o no autoritzat d'acord amb el que estableix aquesta Llei quan s'està obligat a fer-ho d'acord amb el que disposa l'article 5 d'aquesta Llei.

Article 9

Infracció molt greu

Constitueix una infracció molt greu, respecte als béns immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, utilitzar o col·locar símbols no permesos o fer-ne un ús no autoritzat d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

Article 10

Sanció per infracció lleu

Les infraccions lleus són objecte de sanció de multa de 500,00 a 2.000,00 euros.

Article 11

Sanció per infracció greu

Les infraccions greus són objecte de sanció de multa de 2.001,00 a 5.000,00 euros.

Article 12

Sanció per infracció molt greu

Les infraccions molt greus són objecte de sanció de multa de 5.001,00 a 10.000,00 euros.

Article 13

Concurrència d'actuacions amb l'ordre jurisdiccional penal

- a. En els casos en els quals la conducta pugui ser constitutiva de delictes, l'Administració ha de passar el tant de culpa a la jurisdicció competent i s'ha d'abstenir de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti sentència ferma, es produeixi el sobreseïment o l'arxivament de les actuacions o el ministeri fiscal retorni l'expedient.
- b. La pena imposada per l'autoritat judicial exclou la imposició d'una sanció administrativa.
- c. Si no s'ha estimat l'existència de delictes, l'Administració ha d'iniciar o continuar l'expedient sancionador basant-se en els fets que els tribunals hagin considerat provats.

Article 14

Graduació de les sancions

Les sancions que preveu aquesta Llei s'han de graduar en consideració a les circumstàncies següents:

- a) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats.
- c) La reincidència per haver comès en el termini d'un any més d'una infracció de la mateixa naturalesa, sempre que s'hagi declarat així per resolució ferma.

Article 15

Responsabilitat

Són responsables de les infraccions administratives que preveu aquesta Llei les persones físiques i jurídiques que duguin a terme les infraccions tipificades en els articles anteriors. En concret:

1. Respecte de les infraccions tipificades com a lleus, es consideren infractores les persones que utilitzin en la bandera de les Illes Balears, en l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en la resta d'emblemes oficials de les administracions públiques de les Illes Balears qualsevol símbol o sigles de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades. La persona o les persones que pel seu càrrec ocupin el lloc de més responsabilitat en els edificis públics civils quan s'incompleixi amb el que estableixen els apartats 1, 2, 3 i 4 de l'article 3 d'aquesta Llei, o bé la persona que la substitueixi en cas de absència, malaltia o un altre impediment temporal. I la persona o les persones que pel seu càrrec ocupin el lloc de més responsabilitat en els immobles que no disposin de placa identificativa d'acord amb el que disposa l'article 4.4 d'aquesta Llei, o bé la persona que les substitueixi d'acord amb l'article 5.2 d'aquesta Llei.
2. Respecte de la infracció tipificada com a greu, la persona o les persones que pel seu càrrec ocupin el lloc de més responsabilitat en els immobles o mobles a què es refereix l'article 5 d'aquesta Llei, o bé la persona que les substitueixi d'acord amb l'article 5.2 d'aquesta Llei.
3. Respecte de la infracció tipificada com a molt greu, les persones que utilitzin o col·loquin en els béns immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears símbols no permesos d'acord amb el que estableix aquesta Llei, o que duguin a terme altres utilitzacions no autoritzades dels bens esmentats d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

Article 16

Prescripció de les infraccions i sancions

- a) Les infraccions que preveu aquesta Llei prescriuen en el termini de sis mesos les lleus, de dos anys les greus i de tres anys les molt greus.
- b) Les sancions que preveu aquesta Llei prescriuen en el termini d'un any les imposades per infracció lleu, de dos anys les imposades per infracció greu i de tres anys les imposades per infracció molt greu.
- c) El còmput d'aquests terminis i la interrupció de la prescripció es regeix pel que disposa l'article 132 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. La prescripció s'ha d'aplicar d'ofici, sens perjudici que la persona interessada en pugui sol·licitar la declaració.

Article 17

Procediment sancionador i règim disciplinari

- a) La imposició de sancions en matèria d'aquesta Llei s'ha d'efectuar mitjançant un procediment administratiu, que s'ha de tramitar d'acord amb el que disposa el capítol II del títol IX de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la normativa autonòmica aplicable.
- b) Quan qui cometi la infracció ho faci en la condició de personal al servei de l'Administració autonòmica, s'ha d'aplicar el règim disciplinari previst en el títol VII de la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic; el títol X de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i el Decret 45/1995, de 4 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de règim disciplinari de la funció pública, o, si escau, el règim disciplinari específic que li sigui d'aplicació.

Disposició addicional única

Els símbols identificatius d'entitats o empreses amb un concert o sostingudes totalment o parcialment amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears queden autoritzats als efectes del que estableix l'article 4.3 d'aquesta Llei.

Disposició transitòria única

S'han de substituir els símbols o plaques que no s'ajustin a allò que estableix aquesta Llei en el termini màxim d'un any des que entri en vigor.

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a aquesta Llei, la contradiguin o siguin incompatibles amb el que disposa.

Disposició final primera

d) S'afegeixen les lletres o i p a l'article 138 de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que tenen la redacció següent:

o) La utilització o la col·locació en els béns immobles o mobles afectes a serveis públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de símbols no permesos, com també la utilització no autoritzada d'aquests béns d'acord amb el que estableix la Llei XX/XXXX, d'___ d'___, sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears.

p) La no adopció de les mesures adequades perquè cessi de manera immediata l'ús no permès o no autoritzat d'acord amb el que estableix la Llei de símbols institucionals de les Illes Balears quan s'està obligat a fer-ho d'acord amb el que disposa l'article 5 de la mateixa Llei.

e) S'afegeixen les lletres *f*, *g* i *h* a l'article 139 de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma Illes Balears, que tenen la redacció següent:

f) La utilització en la bandera de les Illes Balears, en l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en la resta d'emblemes oficials de les administracions públiques de les Illes Balears de qualsevol símbol o sigles de partits polítics, sindicats, associacions o entitats privades.

g) L'incompliment, per part de les persones que ocupin el lloc de més responsabilitat en els immobles o de les que les substitueixin en cas d'absència, malaltia o un altre impediment temporal, de l'obligació de disposar de la placa identificativa a què es refereix l'article 4.4 de la Llei de símbols institucionals de les Illes Balears.

h) L'incompliment, per part de les persones que ocupin el lloc de més responsabilitat en els edificis civils públics o de les que les substitueixin en cas d'absència, malaltia o un altre impediment temporal, del que estableixen els apartats 1, 2, 3 i 4 de l'article 3 de la Llei de símbols institucionals de les Illes Balears.

Disposició final segona

S'autoritza el Govern a dictar les disposicions necessàries per desenvolupar i executar aquesta Llei i per regular el procediment d'autorització a què es refereix l'article 4 d'aquesta Llei.

Disposició final tercera

Aquesta norma entra en vigor als vint dies d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.